

ÕIEND HALDUSJÄRELEVALVE TEOSTAMISE KOHTA MÄRJAMAA LASTEAIAS PILLERPALL

I SISSEJUHATUS

1.1. Haldusjärelvalvet (edaspidi *järelevalve*) teostati Märjamaa Lasteaias Pillerpall (edaspidi *lasteaed*).

1.2. Järelevalve teostamise aluseks on Rapla maavanema 31.08.2016 korraldus nr 1-1/16/688 „Haridusasutuste järelevalve 2016/2017 õppeaastal“.

1.3. Järelevalvet teostati ajavahemikul 05.12.2016 – 16.12.2016.

1.4. Järelevalvet teostasid haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Tiiu Raav, haridusasutuste peainspektor Elve Kukk.

1.5. Järelevalve teostamise käigus kontrolliti hariduslike erivajadustega laste (edaspidi *laps*) toetamist õppe- ja kasvatustegevuses ning õppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktide nõuete täitmist selle osas, tugisüsteemide rakendamist õppeasutuses ja võrreldi Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi *EHIS*) kajastuvate andmete vastavust tegelikule olukorrale.

1.6. Järelevalve teostamisel kasutatud meetodid: vestlused lasteaia pidaja esindaja, direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja logopeediga; tutvumine õpi- ja kasvukeskkonnaga ning EHISes kajastuvate andmete kontrollimine.

1.7. Lühiaandmed õppeasutuse kohta:

- 1) lasteaia pidaja on Märjamaa vald;
- 2) lasteaed asub aadressil Pärna 1, Märjamaa, Märjamaa vald, Raplammaa
- 3) järelevalve teostamise ajal oli lasteaias laste arv 106, pedagoogide arv 19.

1.8. Haldusjärelvalve teostamise põhjendus: Märjamaa Lasteaias Pillerpall vajab kontrollimist tugiteenuste osutamise korraldus, kas ja kuidas on tagatud teenuste vajalik maht abivajavatele lastele. Järelevalve peab välja selgitama, kuidas toetab õppe- ja kasvatustegevuse korraldus erivajadustega last (alus *Rapla Maavalitsusele esitatud lapsevanema kaebus*). Probleemiks lasteaias on olnud ka ühe õpetaja ebaprofessionaalne käitumine lastega (alus *Rapla Maavalitsusele esitatud lapsevanema kaebus*).

II LASTE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDAMINE KOOLIEELSES LASTEASUTUSES

2.1. Lasteaia dokumendid

Lapse arengu toetamise põhimõtteid on kirjeldatud lasteaia põhimääruses, arengukavas, õppekavas, sisehindamise aruandes, õppeaasta tegevuskavas ning õppe- ja kasvatustegevuse päevikutes. Laste ja töötajate turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise ja juhtumitest teavitamise, juhtumite lahendamise ning meetmete rakendamise kord on sätestatud lasteaia kodukorras.

2.1.1. Põhimäärus

Pedagoogiline nõukogu kooskõlastas põhimääruse 03.11.2016 (protokoll nr 3). Lasteaia hoolekogu 08.11.2016 koosoleku (protokoll nr 1) otsusega kiideti heaks põhimääruse uus redaktsioon. Märjamaa Lasteaia Pillerpall põhimäärus kehtestati Märjamaa Vallavolikogu 22.11.2016 määrusega nr 68. Põhimäärus on avalikustatud lasteaia kodulehel.

Uue põhimääruse §-le 7 „Lasteaia struktuur“ on lisatud 2. lõige, kus on öeldud, et lasteaia direktori ettepanekul moodustab vallavalitsus lasteaias vastavalt vajadusele sobitusrühmi.

Põhimääruse § 11 lõige 1 ütleb, et lasteaias arvestatakse iga lapse individuaalsust ja tema arengupotentsiaali.

2.1.2. Arengukava

„Lasteaia Pillerpall arengukava 2016-2018“ on kooskõlastatud pedagoogilise nõukogu 08.10.2015 koosolekul (protokoll nr 2), heaks kiidetud hoolekogu 15.10.2015 koosolekul (protokoll nr 2) ja kinnitatud Märjamaa Vallavolikogu 17.11.2015 otsusega nr 45.

Arengukava punkti 4 alusel lähtub õppe- ja kasvatustegevus lapsest. Lapse edusamme märgatakse, julgustatakse, tunnustatakse. Otsuste tegemisel lähtutakse lapse huvidest. Lasteaed on avatud, paindlik ja ühiskonna vajadusi ning lapse eripära arvestav. Õppemeetodite valikul ja õppetöö eesmärkide kavandamisel lähtuvad õpetajad lapse vanusest ning soost ja korraldavad tööd nii, et lastel on huvitav õppida.

2.1.3. Sisehindamise aruanne

Lasteaia arengukava koostamisel lähtuti sisehindamise aruandest. Pedagoogiline nõukogu kooskõlastas sisehindamise aruande 26.11.2015 (protokoll nr 3), hoolekogu kooskõlastas 30.11.2015 (protokoll nr 3).

Sisehindamise aruande põhjal on õppe- ja kasvatustegevus lapsest lähtuv, õppetöö toimub lõimitud tegevustena.

2.1.4. Õppekava

Lasteaia õppekava parendamine ja uuendamine on lasteaias olnud pidev protsess. Õppekava uuendused on läbi arutatud pedagoogilise nõukogu 12.10.2016 koosolekul (protokoll nr 5), hoolekogu 08.11.2016 toimunud koosolekul (protokoll nr 1) ja uuendatud õppekava on kinnitatud direktori 09.11.2016 käskkirjaga nr 1-7/32.

Õppekavas on fikseeritud lasteasutuse liik ja eripära; õppekava koostamise alused, õppe- ja kasvatustöö põhimõtted, üldeesmärk ja korraldus; valdkondade õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ja sisu; 6-7- aastaste laste eeldatavad üldoskused; lapse arengu hindamise põhimõtted; arenguvestluse läbiviimise põhimõtted; individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted; lasteaia õppekava rakendumine ja arendamine; õppekava uuendamise kord.

Õppekaval on viis lisa, mis sisaldavad õppe- ja kasvatustegevust reguleerivate dokumentide vorme.

Õppekava alusel toetub kasvatamine ja arendamine lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu ja õpikäsituse ellurakendamisel lähtutakse lapsest.

Lasteaia õppekavas on välja toodud lasteaia missioon, kus on kirjas, et lasteaed on turvaline õpi- ja kasvukeskkond, mis toetab lapse mitmekülgset ning järjepidevat arengut kodu ja lasteasutuse koostöös.

2.1.5. Kodukord

Lasteaia kodukorda muudeti 2016. aastal, kodukorras tehtud muudatused kooskõlastati pedagoogilises nõukogus 11.04.2016 (protokoll nr 4), kinnitati hoolekogu 18.04.2016 toimunud koosolekul (protokoll nr 6). Kodukorras sätestatakse töökorraldus, nõuded lapse saabumisele, lahkumisele ja puudumisest teavitamisele, lapse tervise, heaolu ja arengu toetamisele, lapse turvalisuse tagamisele ning õueala kasutamisele. Kodukorra lisadena on kehtestatud lasteaia õueala kasutamise reeglid, lasteaiarühmaga lasteaia territooriumilt lahkumise kord ja lasteaia tegutsemise juhised kriisiolukorras. Vastavalt „Koolieelse lasteasutuse seaduse“ (edaspidi KELS) § 9² lõikele 3 on kodukord lasteasutuse veebilehel avalikustatud ning paber kandjal tutvumiseks kättesaadav.

2.1.6. Õppeaasta tegevuskava

Igal õppeaastal on lasteaias koostatud õppeaasta tegevuskava. 2016/2017. õppeaasta tegevuskava on kooskõlastatud pedagoogilises nõukogus 29.08.2016 (protokoll nr 6) ja kinnitatud direktori 29.08.2016 käskkirjaga nr 1-7/85. Lasteaia päevakava on kooskõlastatud pedagoogilises nõukogus 27.09.2016 (protokoll nr 1), hoolekogus 08.11.2016 (protokoll nr 1) ja kinnitatud direktori 09.11.2016 käskkirjaga nr 1-7/31.

III ERIVAJADUSTEGA LASTE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDAMINE

3.1. Lasteasutuse rühmad, laste arv rühmades ning eri- ja sobitusrühmade moodustamine

Lasteaiarühmade moodustamine on sätestatud lasteaia põhimääruses (vastu võetud 22.11.2016 nr 68) ja vastavuses „Koolieelse lasteasutuse seaduse“ §-dega 6 ja 7.

Lasteaias on direktori 10.09.2016 käskkirjaga nr 1-7/11 moodustatud kuus eestikeelset rühma (üks sõimerühm, kaks liitrühma ja kolm lasteaiarühma). Eri- ja sobitusrühmi moodustatud ei ole. Lasteaiarühmade moodustamine vastab seaduses sätestatule.

Lähtudes hoolekogu ettepanekust 18.04.2016 toimunud koosolekul (protokoll nr 6), suurendati kolmes rühmas laste arvu kahe lapse võrra. Andmed laste kohta EHISes vastavad andmetele paberdokumentatsioonis.

3.2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Lasteaia õppekava on kinnitatud direktori 09.11.2016 käskkirjaga nr 1-7/32 (pedagoogiline nõukogu 12.10.2016, protokoll nr 2; hoolekogu arvamus 08.11.2016, protokoll nr 1).

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös. Lasteaed peab üheks oluliseks ülesandeks lapse loovuse toetamist ja

arendamist. Õppekavas on kirjas, et toetades lapse loovat eneseväljendust õpib ta väärtustama iseennast, keskkonda enda ümber ja teiste loomingut. Lasteaia visioonis kajastub mõte, et lasteaed on last arendav haridusasutus, kuhu lapsed ja lapsevanemad tulevad meelsasti ning kooli läheb loov, õpihimuline, rõõmsameelne ja teistega arvestav laps.

Üldeesmärgi täitmiseks pööratakse suurt tähelepanu kodu ja lasteaia koostööle. Rühmades toimuvad lastevanemate koosolekud, viiakse läbi lapse arengu vestlusi. 2016. aasta kevadel läbiviidud arenguvestlustel osales 95% lastevanematest. Lastevanemate hulgas on läbi viidud rahuloluküsitlusi. Viimane viidi läbi 2016. aasta kevadel elektrooniliselt. Vestlusest õppealajuhatajaga (05.12.2016, protokoll nr 1) selgus, et internetipõhises rahuloluküsitlustes osales 50% lastevanematest. Koostöös hoolekoguga on lasteaial soov 2016/2017.õppeaastal saada tagasiside 70%-lt lastevanematelt. Rahuloluküsitlusest selgus, et lastevanemad olid rahul lasteaias tehtava tööga. Oluliseks peeti igapäevast suhtlemist õpetajatega, rühmasisest ja rühmadevahelist koostööd, lastele korraldatud üritusi ja väljasõite.

Lasteaia õppekava on oma olemuselt üldõpetuslik õppekava. Üldõpetuse sisuks on kodulooline vaatlusõpetus. See on lähtekohaks kogu lapse mõttetegevusele ja väljendusele. Mis vaatluses esile toodud, seda väljendatakse keeleliselt, kinnistatakse ja süvendatakse lugemispalade käsitlemisel, töötatakse läbi arvutamisel, kujutatakse erinevatel viisidel käelistes tegevustes, kasutatakse laulude ja luuletuste õpetamisel ning elustatakse uuesti dramatiseeringutes, mängudes ja liikumises. Üldõpetusliku tööviisiga pannakse alus kõigile õppetegevustele, mille läbi lapsed tegutsevad suurema huviga, arenevad jõudsamini ja omandavad kergemini neile vajalikke oskusi ja teadmisi.

Üldõpetusliku õppe- ja kasvatustegevuse aluseks on teematervikul põhinev tegevuskava. Planeerimisel on aluseks koduloolised teemad, arvestatakse paikkonna traditsioone ja rahvakalendri tähtpäevi. Iga teema algab vaatluse või õppekäiguga.

Õppetegevuse integreerimisel tuginetakse valdkonna „Mina ja keskkond“ kirjelduses esitatud sisule, mille põhjal kavandab pedagoog õppe- ja kasvatustegevustööd. Tegevused lõimitakse ning neis kajastuvad eri valdkondade sisud ja tegevused: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis- muusika- ja kunstitegevused.

Pedagoogid arvestavad, et lapsed saavad õppida nii individuaalselt, väiksemas grupis kui koos rühmaga, nii toas kui õues.

Lisaks rakendavad õpetajad töös lastega „Kiusamisvaba lasteaed“, „Samm-sammult“, avastusõppe ja väärtuskasvatuse meetodikaid ning kasutavad legoõppeprogrammi „Õpime õppima“ ja „BeeBot“ komplekti lastele programmeerimise õpetamiseks. Lasteaed on liitunud tervist edendavate lasteaedade võrgustikuga.

3.3. Õpetajate ja õpetajaid abistavate töötajate töökorraldus

Märjamaa vallaasutuste töötajate koosseisud on kehtestatud vallavalitsuse 03.12.2015 määrusega nr 3. Lasteaia personali koosseis on määratud direktori 25. veebruari 2016 käskkirjaga nr 2.1-2.1/7. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud personalist kuuluvad koosseisu direktor (1,0 ametikohta), õppealajuhataja (1,0 ametikohta), õpetajad (12 ametikohta), muusikaõpetaja (1,0 ametikohta), liikumisõpetaja (0,75 ametikohta), logopeed (1,0 ametikohta) ja õpetajat abistavad töötajad (6,0

ametikohta). Õpetajate ja õpetaja abide tööülesanded kajastuvad ametijuhendites, mis on töölepingute lisad. Ametijuhendis on märgitud ametikohal töötamise eesmärk, nimetatud ametikohustused ja kirjeldatud kvaliteedile vastav töötulemus ja vastutus, nimetatud õigused, kvalifikatsiooninõuded ja lisatingimused. Töötajate ametijuhendid on kinnitatud direktori 05.01.2015 käskkirjaga nr 1-7/20.

Vastavalt ametijuhenditele ja lasteaia töökorraldusele töötavad õpetajad vahetustega ja neil on iga päev lõuna ajal kattuv tööaeg. Väljaspool kattuvat tööaega töötab rühmas üks õpetaja ja õpetaja abi vastavalt töögraafikule. Õpetaja abid töötavad iga päev kella 8.00-st–17.00-ni.

Õpetaja ja õpetaja abi arutavad tegelusi ette valmistades päevaplaani koos läbi ning jaotavad omavahel tegevused. Õpetajate abid toetavad õpetajat õppe- ja kasvatustegevuses. Vaadeldud rühmategevustes olid õpetaja abid koos õpetajaga lastele tegevusi läbi viimas. Ametijuhendite põhjal käivad õpetaja abid õppekäikudel ja ekskursioonidel koos õpetajate ja lastega, on laste juures arenguvestluste ja pedagoogiliste nõupidamiste ajal.

Lasteaia personal on saanud arvamust avaldada töökorralduse kohta toimunud koosolekul ja arenguvestlustel. Vestlusest õppealajuhatajaga (06.12.2016, protokoll nr 2) selgus, et lasteaias muudeti kutsestandardist lähtuva õpetaja eneseanalüüsi pealkirja. Uueks pealkirjaks sai „Õpetaja õppeaasta tulemuslikkuse analüüs“ (kutsestandardist lähtuv eneseanalüüs). Eneseanalüüsi põhjal viidi 2015/2016. õppeaastal läbi arenguvestlused viie õpetajaga. 2016/2017. õppeaasta eesmärgiks on viia läbi arenguvestlused ülejäänud õpetajatega ja samuti viia läbi töötajate hulgas rahuloluküsitlus.

3.4.Tugispetsialistide töökorraldus ja ettevalmistus

Lasteaias töötab täiskohaga logopeed. Logopeedilist abi saab EHISe andmetel ja kohapeal kontrollitud nimekirja alusel kolmkümmend kolm last. 2016/2017. õppeaastal logopeedilises tegevuses osalevate laste nimekiri on kinnitatud direktori 16.09.2016 käskkirjaga nr 1-7/17. Logopeedi töö sisuks on erivajadustega laste väljaselgitamine ja neile süstemaatilise korrektsioonitöö tagamine läbiviidavate kõneravitundide ja õpetajate ning vanemate nõustamise kaudu. Logopeed uurib laste kõne ja tunnetuslike protsesside arengutaset. Laste kõne uurimine toimub septembrikuus, mille jooksul selgitatakse välja logopeedilist abi vajavad lapsed. Logopeedilise töö ülesanneteks on lapse suulise ja kirjaliku kõne arendamine. Oluline roll on ka kommunikatsiooni ja siduskõne arendamisel ja kujundamisel. Logopeed teostab häälikuseadet ja häälikute kõnesse viimist, arendab logopeedilist abi vajavate laste lugemise ja kirjutamise eeluskusi. Logopeed nõustab lapsevanemaid ja rühma õpetajaid ning nõustab ka õpetajaid individuaalse õppekava koostamisel, teeb vajadusel ettepanekuid lapse suunamiseks eriarsti konsultatsioonile.

Logopeed tegeleb lastega iga päev kas siis individuaalselt või alarühmadena. Töö alarühmadega kujutab endast kõnearenduslikku ja häälikuõpetuslikku tegevust. Oluliseks osaks on koostöö vanemate, rühmameeskonna ja teiste lapse arengut toetavate spetsialistidega.

Õppeaasta alguses septembrikuus vestleb logopeed iga lapsega nooremas ja vanemas rühmas ning jälgib lapsi tegevuste käigus. Pärast logopeedilise abi vajaduse väljaselgitamist vestleb logopeed vanemaga ja rühmaõpetajatega lapse edasise arengu teemal. Logopeed avab abi vajavale lapsele individuaalse arengu jälgimise kaardi. Rühmaõpetajad (vastavalt võimalusele ka logopeed)

jälgivad last rühmas ja annavad jooksvalt informatsiooni logopeedile. Logopeed ja rühmaõpetajad analüüsivad lapse arengut ning teavitavad tulemusest vanemat arenguvestlusel või väljaspool seda.

Töö lastega on jaotatud nii, et rühmadel on oma logopeedi päev. Igale kõnehäirega lapsele koostatakse kõnekaart. Logopeed osaleb lastevanemate üldkoosolekutel, kus tutvustab oma tööpõhimõtteid ja ajagraafikut. Logopeedilist teenust pakub logopeed eraldi ruumis. Ruumis on olemas vajalik inventar logopeedilise töö läbiviimiseks. Töövahenditeks on mitmesugused arendavad mängud, pildimaterjal ning erinevast materjalist mänguasjad. Põhiline korrektsioonitöö viiakse läbi individuaalselt, vajadusel ja võimalusel toimuvad ka rühmatunnid. Kõneravi tundide ajad kooskõlastatakse õpetajatega. Soovi korral saab vanem logopeedilt harjutusvara lapsega kodus tegelemiseks.

Vestluse käigus (12.12.2016, protokoll nr 5) rõhutas logopeed, et tunnis omandatu lapsel paremini kinnistuks, on väga oluline koostöö koduga.

Logopeedi ametikohal töötav pedagoog on lõpetanud Tartu Ülikooli 1994. aastal eripedagoogika erialal. Logopeed on ennast pidevalt täiendanud mitmete täienduskoolituste kaudu, näiteks „Logopeediline töö lastega vanuses 1-7“, „Erivajadusega lapse arengu toetamine lasteaias“, osalenud III Baltimaade logopeediakongressil, mille teemaks oli kõneapraksia.

EHISes märgitud lastele rakendatav logopeedi tugiteenus vastab tegelikule olukorrale.

3.5. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine

3.5.1. Lapse arengu hindamise põhimõtted

Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus on fikseeritud lasteaias arengukava punktis 9 ja õppekava punktis 9. Seda korraldust järgitakse õppeaastate lõikes.

Õppekava 9. peatükis on öeldud, et lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks, lapse eripära mõistmiseks ja erivajaduste väljaselgitamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

Vestluses õpetajatega (07.12.2016, protokoll nr 3; 08.12.2016, protokoll nr 4) sai kinnitust õppekavas väljatoodu. Õpetajad planeerivad õppeaasta alguses lapse arengu analüüsimise ning viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel (kuuplaan, päevik, lapse arengumapp, arengu jälgimise mäng). Kui laps tuleb lasteaeda, toimub esmane tutvumisvestlus õpetaja ja lapsevanema vahel. Lapsevanem täidab ankeedi, kuhu märgitakse olulised ja õpetajale vajalikud andmed lapse kohta. Õpetaja saab vajalikku teavet ning kuuleb, millised on vanema ootused lasteaias. Lapse arengut jälgitakse õppeaasta jooksul igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetajate suunatud tegevustes. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

Lapse arengukaart on õppekava lisa nr 4.

Lapse arengu hindamise meetodid on:

- vaatlus;
- vestlus, intervjuu;
- laste tööd;
- testid, lapse arengukaart;
- arengu jälgimise mäng.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Koostöös rühmaõpetajatega lisatakse lapse arengukaardile muusika- ja liikumisõpetaja kokkuvõtte lapse arengust ning vajadusel logopeedi kokkuvõtte lapse kõne kohta. Olulisel kohal lapse arengu hindamisel on lapse arengu jälgimise kaart, kus on ülevaade lapse oskustest ja teadmistest, mis on juba olemas ning millised vajavad veel harjutamist ja arendamist. Arengutabelit täidetakse kaks korda aastas, see on üheks abivahendiks õpetaja töö planeerimisel.

Igal sügisel käib kõikides rühmades logopeed, kes omakorda jälgib lapsi ja edastab oma tähelepanekud ning selgitab välja tugiteenuseid vajavad lapsed. Laste füüsilist arengut toetavad tegevused õuealal ja õppekäigud.

Laste füüsilist arengut toetab tervisedendus. Lasteaia arengukavas on fikseeritud, et lasteaed on ühinenud Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikuga. Lasteaia direktori ja õppealajuhataja sõnul aitab projektis osalemine õpetajatel jälgida lapse arengut ja kasutada arengu tagamiseks erinevaid võimalusi.

Lapse arengut toetavad liikumistegevused, mis on planeeritud erinevate tegevustena – õues võistlus- ja liikumismängud, saalis võimlemis- ja pallimängud, rütmika. Liikumistegevused on planeeritud nii, et vähemalt kord nädalas toimuvad need vabas õhus.

Tervise Arengu Instituudi juhendmaterjal „Vigastuste ennetamine ja turvalisuse edendamine koolieelses lasteasutuses“ on lasteaia turvalisuse tegevuskava koostamise aluseks.

3.5.2. Arenguestlus

Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 29.05.2008 määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ § 24 lõikest 6 viiakse lasteaias igal kevadel lapsevanemaga läbi arenguestlus, et anda tagasisidet lapse arengu kohta ning saada teada lapsevanema seisukohad ning ootused lapse arengu suhtes. Arenguestlused on toimunud kõikidel õppeaastatel. Arenguestlustest koostatakse kokkuvõtte. Välja on töötatud arenguestluste läbiviimise kord, mis on kinnitatud direktori 09.11.2016 käskkirjaga nr 1-7/32. 2015/2016. õppeaastal osales arenguestlustel 95 % vanematest. Lapsevanemaga lepatakse kokku arenguestluse toimumise aeg. Lasteaias on arenguestlust ettevalmistav küsimustik lapsevanemale, mille lapsevanem saab enne arenguestluse toimumist. Lapse arengu hindamine ja arenguestluse tulemus dokumenteeritakse ja allkirjastavad vanem ja õpetaja. Lapsevanemaga sõlmitud kokkuleppe alusel võib toimuda täiendav arenguestlus. Õppekava lisana nr 3 on koostatud lapse arengu vestluse kokkuvõtte näidis.

3.5.3. Arengumapp

Lapse arengu hindamist toetab lapse arengumapp. Arengumapi struktuur on õppekava lisana kinnitatud direktori 09.11.2016 käskkirjaga nr 1-7/32.

Arengumapis on:

- tiitelleht;
- lapse lasteaeda tuleku ja lasteaiast lahkumise aeg;

- lapse kasvamise tabel (vanus, pikkus, kaal; käelaba ja jalatalla suurused lapse lasteaeda tulekul ja lasteaia lõpetamisel);
- küsitluslehed lapsevanematele, nende ootuste ja soovide väljaselgitamiseks;
- testid;
- õpetaja valikul ühe kindla olendi või eseme kujutamine erinevas vanuseastmes;
- intervjuu lapsega erinevas vanuseastmes, küsimusi muutmata (küsimusi muutes).
- lapse huvitavad ütlemissed;
- lapse joonistusmapp;
- lapse diplomid ja tunnistused;
- koopiad ajakirjandusest kajastatud rühma üritustest;
- CD lapse lasteaia viibimise ajal tehtud fotodest;
- koostöös lastevanematega võib lapse kasvumappi lisada lapsest fotosid:
- lapse arengukaart (1,5-6-aastase lapse puhul);
- koolivalmiduse test (6-7-aastase lapse puhul);
- koolivalmiduskaart (6-7-aastase lapse puhul);
- kokkuvõtted lapse arengu vestlusest lapsevanemaga.

Kehalise arengu analüüsimisel ja hindamisel vaadeldakse lapse üld- ja peenmotoorikat, koordinatsiooni, rühti ja tasakaalu, painduvust, täpsust, näo- ja sõrmelihaste kontrolli oskust ning jõudu ja vastupidavust.

Vaimse arengu analüüsimisel ja hindamisel vaadeldakse psüühiliste protsesside ja kujutluste ning õppimise alusoskuste kujunemist. Siia kuulub ka kõne kasutamise ja mõistmise hindamine.

Sotsiaalse arengu analüüsimisel ja hindamisel vaadeldakse lapse tegutsemist ja suhtlemist teiste laste ja täiskasvanutega, lapse tegevuste, eelkõige mängu arengut, iseseisvust ja toimetulekuoskusi, ka emotsioonide kontrolli ja väljendamise oskust, mis on tihedalt seotud kollektiivis kohanemisega. Lapse arengumapiga saab vanem tutvuda lapse rühmas. Lapse lasteaiaast lahkumisel saab lapsevanem rühmast lapse arengumapi kaasa.

Lasteaia õppekava läbinud lapsele antakse koolivalmiduskaart (selle vorm on õppekavas esitatud lisana nr 5), mis on valminud õpetajate, logopeedi ja vanemate koostöona ning milles on kajastatud lapse arengu tulemused. Koolivalmiduskaardi allkirjastavad õpetajad, liikumis- ja muusikaõpetaja, logopeed, õppealajuhataja ning direktor.

3.6. Juhtumid

„Koolieelse lasteasutuse seaduse“ § 21 lõike 1 kohaselt on direktori ülesanne tagada lasteasutuse tulemuslik töö ja juhtida lasteasutuse tegevust koostöös pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga.

2016. aastal esitasid lapsevanemad Rapla Maavalitsusse kaks kaebust:

- 1) 03.03.2016 pöördusid kaks lapsevanemat Rapla Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja poole kaebusega, et üks lasteaia õpetajatest käitub lastega ebaprofessionaalselt;
- 2) 04.03.2016 pöördus ühe lapse vanaema haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja poole kaebusega, et lasteaia ei osata käituda ega tegeleta erivajadusega lapsega.

Järelevalve eesmärk oligi välja selgitada, kuidas on probleemid lahendatud.

1) Seoses lastevanemate pöördumistega ühe õpetaja ebaprofessionaalse käitumise suhtes, palus lasteaia direktor tagasisidet pöördumise esitanud lastevanematelt ja lasteaia töötajatelt. Toimused vestlused õpetajate, rühma lastevanemate esindajate, hoolekogu esindajate ja lasteasutuse pidajaga. Õpetajal paluti kirjutada seletuskiri. Lasteaeda külastasid Raplamaa Rajaleidja keskuse töötajad. Lastevanemate pöördumisele saadeti vastus 08.03.2016.

Tekkinud olukorda arutati lasteaia hoolekogu koosolekul (18.04.2016, protokoll nr 6), kus kinnitati (punkt 4.2.) uue õpetaja leidmiseks „Konkursi läbiviimise kord“. Õpetaja ametikohale kuulutati konkurss välja 25.05.2016 ja ametikoht täideti konkursi korras. Juhtunut arutati ka pedagoogilise nõukogu 12.10.2016 koosolekul. Direktori 03.11.2016 käskkirjaga nr 1-7/30 kehtestati „Märjamaa Lasteaia Pillerpall sisehindamise kord“, mille §-s 4 on kirjeldatud kaebuste käsitlemise kord. Õpetaja jätkas töötamist lasteaias kuni suvepuhkuseni. Järelevalve toimumise ajal töötas lasteaias uus õpetaja.

2) Vestluses direktori ja õppealajuhatajaga (16.12.2016, protokoll nr 6) selgus, et lapsevanemaga suheldi ja 10.02.2016 saadi ka kohe kokku. Lapsevanemale saadeti kohtumise protokoll (19.02.2106) ja kiri (22.02.2016), milles soovitati pöörduda Raplamaa Rajaleidja keskuse poole, et lasteaed saaks rakendada lapse terviseseisundist lähtuvalt temale sobivat päevakava, kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldust. Vanemad ei esitanud lapse tervise kohta ühtegi tõendit. Lapsele koostati iseloomustus (08.03.2016). Alates 2016. aasta märtsikuust koostati lapsele individuaalne tegevuskava ja temaga tegeleti individuaalselt. Toetamaks erivajadustega lapsi, osalesid rühmaõpetajad 2012/2013.õppeaastast erinevatel teemapõhistel koolitustel ning kõik õpetajad 16.03.2015 Tartu Ülikooli Täienduskoolituskeskuse korraldatud koolitusel „Koolieelse eripedagoogika üldpõhimõtted“. Järelevalve toimumise ajaks oli laps asunud õppima Gaia Kooli 1. klassi.

IV KOKKUVÕTE

Haldusjärelevalve käigus selgitati välja, kuidas on korraldatud Märjamaa Lasteaias Pillerpall laste arengu analüüsimine ja hindamine, kuidas on korraldatud laste (sealhulgas erivajadustega laste) õppe- ja kasvatustegevus.

Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted on fikseeritud õppekavas ja aasta tegevuskavas ning on kooskõlas arengukavas püsitatud eesmärkidega. Lapse arengut kajastavad dokumendid paigutatakse arengumappi. Koolivalmiduse kaardi täidavad õpetajad koostöös logopeediga, kinnitab direktor ja edastatakse lapsevanemale.

Uute laste ja nende vanematega viiakse läbi oktoobris perevestlusi. Kord aastas toimuvad vanematega arenguestlused. Arenguestluse tulemused vormistatakse kokkuvõtte lehel. Õpetaja tööanalüüsi üks osa on lapse areng, tingimuste loomine ja lapse arengu toetamine. Lapsed saavad logopeedilist abi.

Lasteaia pedagoogid tegelevad laste arengu jälgimise, hindamise ja analüüsimisega. Kogu tegevus on dokumenteeritud vastavalt asutusesisestele kokkulepetele. Alushariduse õppekava läbinud laste kohta väljastatakse koolivalmiduskaart.

Järelevalve käigus kogutud andmetest selgus, et lasteaias toetatakse nii andelaid lapsi kui ka lapsi, kes vajavad toetust.

Laste arengu analüüsimine ja hindamine ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on lapse arengut toetav.

ETTEPANEK ÕPPEASUTUSE DIREKTORILE ei tehta.

ETTEKIRJUTUST ÕPPEASUTUSE DIREKTORILE ei tehta.

ETTEKIRJUTUST JA ETTEPANEKUT ÕPPEASUTUSE PIDAJALE ei tehta.

Järelevalves osalenud ametniku allkiri, nimi ja ametikoht

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiiu Raav
haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja

Elve Kukk
haridusasutuste peainspektor